

VERZONDEN 15 FEB. 2019

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	15 februari 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-2005	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81E68899	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	8 november 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Sportpark Bruininxdeelsekade 4 Leerdam

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 8 november 2018 van Habitus, namens de Gemeente Vijfheerenlanden, om ontheffing in het kader van artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk vangen, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker, voor de periode van **15 februari 2019 tot en met 15 februari 2022**.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het herstructureren van het Glaspark sportterrein aan de Bruninxdeelsekade 4 te Leerdam. De werkzaamheden bestaan uit het graven van een waterberging als watercompensatie voor de te realiseren kunstgrasvelden. De oevers van het weiland ten westen van het voetbalcomplex worden aan drie zijden vergraven. Er komt rondom een flauwe oever en plasberm. Met een kraan zullen op het sportcomplex en op het weiland de slootkanten verflauwd worden. Daarnaast zal er een dichte landschappelijke haag aangeplant worden in de groene omranding van het sportveld. Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, van de wet voor wat betreft de heikikker (*Rana arvalis*), voor de periode van 15 februari 2019 tot en met 15 februari 2022.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 9 januari 2019 is de aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De heikikker is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

De heikikker is in het plangebied vastgesteld. Er zijn 5 adulte/subadulte exemplaren van de soort aangetroffen in de perceelsloten langs de westzijde van het plangebied. Het plangebied wordt gedurende de landfase gebruikt als foerageergebied en heeft mogelijk de functie als winterverblijfplaats in de oevers.

Door het aanleggen van de waterberging en de daarbij horende werkzaamheden zal een deel van het leefgebied van de in het plangebied aanwezige heikikkers (tijdelijk) verloren gaan en zullen exemplaren verstoord worden. De grondwerkzaamheden aan de watergang en bijbehorende oevers worden uitgevoerd in de periode 15 juli - 30 september, in de minst kwetsbare periode van de heikikker. Een week voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de aanwezige oeverbeplanting circa vijf centimeter boven het maaiveld gemaaid om het plangebied ongeschikt te maken voor de heikikker. Hierna worden eventueel nog aanwezige individuen met een net gevangen. Vervolgens worden de individuen in een emmer geplaatst en naar de veilige zone gebracht. Deze veilige zone is een geschikte plek buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden waar de individuen worden vrijgelaten, maar wel binnen 50 tot 100 meter afstand van de vindplaats. Het maaien wordt uitgevoerd in één richting, in de richting van overblijvend groen. Het maaien wordt uitgevoerd door een langzaam rijdende maaier om eventueel nog aanwezige heikikkers (en andere fauna) de kans te geven te vluchten. Na afronding van de werkzaamheden zal een waterberging aanwezig zijn met nieuwe oevers die binnen één tot twee seizoenen weer volledig begroeid zijn met oevervegetatie. Er wordt een geleidelijk zachte oever gerealiseerd, zodat er ondiepe, warme delen ontstaan waar de heikikkers hun eieren in kunnen afzetten. De oevers zijn allen zonbeschenen, behalve de oever aan de oostzijde. Door de werkzaamheden zal het voortplantingswater van de heikikker in het projectgebied groter worden. Een deel van het landhabitat zal tijdelijk verdwijnen maar dit is een relatief klein oppervlak in het totale geheel en direct na de werkzaamheden ontstaat nieuw geschikt landhabitat. Aan de randen van het sportcomplex wordt de struiklaag verbeterd, wat zorgt voor een geschikte overwinteringsplaats voor de heikikker. Hiermee wordt echter niet voorkomen dat er (tijdelijk) habitat van de heikikker verloren gaat en dat er exemplaren worden verstoord. Hiervoor is dan ook ontheffing nodig.

De heikikker is een algemene soort die op de Rode lijst staat (thans niet bedreigd). Het projectgebied is onderdeel van een groter gebied dat geschikt is voor de heikikker en ligt aan de buitengrens van dit geschikt habitat, tegen de bebouwde kom aan. Binnen het gebied zijn geen barrières die de dispersie van heikikkers belemmeren. De daar omheen liggende polder Polder Hoogleerbroek en Polder Loosdorp hebben tevens een nagenoeg identieke indeling, hoogteligging en beheer. Gezien het lage aantal aangetroffen heikikkers in het projectgebied, de ligging van het projectgebied en de aanwezigheid van geschikt leefgebied in de directe omgeving betreft het projectgebied geen dermate essentiële schakel dat de gunstige staat van instandhouding van lokale populatie heikikkers op lange termijn door de werkzaamheden in gevaar komt. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de heikikker niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd op grond van de belangen: 'bescherming van wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats' en 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Instandhouding van natuurlijke habitats

De oevers van het weiland ten westen van het voetbalcomplex worden aan drie zijden vergraven. Er komt rondom een flauwe oever en plasberm. De oevers krijgen een talud van 1:2, de plasberm is 20 cm tot 45 cm diep en het onderwatertalud naar het oude slootprofiel wordt 1:4. De plasberm varieert in breedte van 2 tot 7,6 meter. Een plasberm stimuleert vissen en (drijfblad)planten. Deze oevers vormen het paaigebied en opgroeigebied voor bijna alle vissoorten die in Nederland voorkomen. Een aantal soorten zoals snoek, zeelt en rietvoorn is gedurende hun hele leven aan de oever gebonden. Flauwe oevers met plasbermen bevorderen de diversiteit van de visstand (Hoogheemraadschap van Rijnland (2010) Natuurvriendelijke oevers). Planten in de plasbermen bieden foerageer-, schuil- en voortplantingsmogelijkheden voor diverse waterfauna, vissen, insecten, vogels en zoogdieren. Daarnaast planten vele soorten kikkers, padden en salamanders zich voort in ondiep water (ook de heikikker en rugstreeppad). De plasbermen zijn hiervoor een geschikte plek omdat de geleidelijke overgang van water naar land het de amfibieën makkelijker maakt om van water naar land te migreren. Daarnaast zal er een extra struiklaag aangeplant worden. Deze struiklaag kan dienst doen als overwinteringsplek voor onder andere de heikikker, rugstreeppad, poelkikker, kleine watersalamander en andere amfibieën. De struiklaag kan ook dienst doen als nestplaats voor vogels. Het leefgebied voor diverse soorten zal dus na de werkzaamheden verbeteren ten opzichte van de huidige situatie.

Dwingende reden van groot openbaar belang

Het Glaspark sportterrein zal huisvesting bieden aan de activiteiten van de drie initiatiefnemende buitensportverenigingen. Met de realisatie van het Glaspark hopen de verenigingen te komen tot een accommodatie

die uitnodigend is en aantrekkingskracht zal uitoefenen op een grote groep Leerdammers, met als doel het gezamenlijke ledenaantal te verhogen. Deze verenigingen hebben op dit moment tezamen ruim 900 leden. De verenigingen vervullen daarmee een maatschappelijke functie van formaat. De gezamenlijke huisvesting op één park heeft niet alleen tot doel om de drie verenigingen van goede huisvesting te voorzien. De gezamenlijke huisvesting heeft ook, en misschien wel vooral, als doel om de vitaliteit/continuïteit van de drie verenigingen te versterken. De verenigingen verwachten een groei van het aantal leden en een betere onderlinge samenwerking. Het Glaspark zal daarnaast ook nog door minstens 11 andere verenigingen in gebruik worden genomen, waaronder onder andere Het Rode Kruis, De voedselbank en de wielrenvereniging. De laatste functieverbreding van het Glaspark ligt binnen het sociale domein. De accommodatie zal een functie vervullen voor de groeiende groep ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking in Leerdam en voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij kan gedacht worden aan arbeidsmatige dagbesteding en participatie met de vele beheertaken op en rond het Glaspark en beweegactiviteiten voor ouderen (Hospitality group, 3 februari 2017, Eindrapport Glaspark Leerdam). Herstructurering van het Glaspark sportterrein is daarom van groot maatschappelijk belang.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'bescherming van wilde flora en fauna, of in het belang van de instandhouding van natuurlijke habitats' en 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om het opzettelijk vangen, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

Locatie

De werkzaamheden zijn locatie-specifiek. Er zijn twee locaties overwogen voor het gezamenlijk sportpark. De voetbalclub LRC zou naar de hockeyclub bij De Punt kunnen verhuizen of de hockeyclub HC Leerdam kan naar Bruinsdeel verhuizen. Zowel op Bruinsdeel als op De Punt/Leerdam Sport zal moeten worden uitgebreid. De locatie Bruinsdeel heeft een sterke voorkeur als wordt gekeken naar de financiën. Bij De Punt/Leerdam Sport is de enige realistische uitbreidingsrichting het plan Broekgraaf, een woonwijk in aanbouw. Dat zou betekenen dat bij Broekgraaf minder huizen worden gebouwd ten gunste van het Glaspark. Dit heeft een negatief effect op het huidige woningtekort. De prijs van de grond is bij de locatie De Punt/Leerdam Sport een veelvoud van de prijs bij Bruinsdeel. Daardoor zou het Glaspark op de locatie De Punt/Leerdam Sport vele miljoenen duurder worden dan op Bruinsdeel. Een ander alternatief is dat VV LRC Leerdam en HC Leerdam op de huidige locaties blijven. Echter, HC Leerdam heeft een tekort aan één kunstgrasveld en VV LRC Leerdam heeft een tekort aan trainingscapaciteit. Uitbreiding is daardoor onontkoombaar. Een geheel nieuwe locatie zou alleen in het buitengebied gevonden kunnen worden en dat zal een veel grotere ingreep in natuur en landschap zijn. Daarom is deze optie niet onderzocht. Voor de locatie van het te compenseren water heeft waterschap Rivierenland de eis gesteld dat dit gedaan moet worden binnen hetzelfde peilgebied of een gebied met een lager peil in de omgeving. De polder Recht van Ter Leede heeft het laagste waterpeil binnen de gemeente Leerdam. Compensatie is alleen mogelijk binnen deze polder. Het weiland naast het sportpark is het enige perceel dat de gemeente kan verwerven ten behoeve van de compensatie, alle overige percelen zijn in particuliere handen.

Werkwijze

Een alternatief zou zijn om geen kunstgras aan te leggen maar alleen natuurgras, waarbij watercompensatie niet nodig is. Echter, dat is geen optie, want dan is er een tekort aan wedstrijdelden en trainingsvelden voor zowel voetbal, hockey als korfbal. Binnen de huidige grenzen van sportpark Bruinsdeel is het alleen maar mogelijk om wedstrijden en trainingen gepland te krijgen als er vier kunstgrasvelden komen. Er is geen geschikte alternatieve werkwijze mogelijk om de watercompensatie te graven. Om aan de watercompensatie te voldoen moet er in de oevers van watergangen gegraven worden. Alternatieven zoals waterberging in kratten onder de velden worden niet geaccepteerd door het waterschap. Het compenserende water moet onderdeel zijn van het gehele poldersysteem. De voorgenomen werkwijze is diegene met de minst nadelige ecologische effecten doordat er gewerkt wordt buiten de kwetsbare perioden. Daarnaast wordt bijvoorbeeld niet direct in de waterkolom gegraven maar alleen in de oever.

Planning

De in het activiteitenplan voorgestelde planning zal leiden tot de minste ecologische verstoring. De werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kwetsbare periode voor de verschillende biotopen van de heikikker. Er is geen andere mogelijkheid dan dat door de werkzaamheden een deel van het leefgebied en (potentieel) aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen tijdelijk verloren zal gaan. De manier waarop dit wordt uitgevoerd is de best denkbare. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van de heikikker omdat er mitigerende maatregelen worden genomen. Het leefgebied van de heikikker zal na de werkzaamheden verbeteren ten opzichte van de huidige situatie.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Habitus op 8 november 2018, namens Gemeente Vijfheerenlanden en de aanvulling hierop van 9 januari 2019, gelet op artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Gemeente Vijfheerenlanden

Adres: Postbus 11

Postcode en woonplaats: 4140 AA Leerdam

Ontheffing 81E68899 voor het tijdvak van: 15 februari 2019 tot en met 15 februari 2022

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk vangen, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft Glaspark sportterrein aan de Bruninxdeelsekade 4 te Leerdam (bijlage 2 bij dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 11 tot en met 15, geregistreerd.
9. Na afronding van de werkzaamheden dient u het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>.

Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde *Activiteitenplan heikikker* van 8 november 2018, alsmede antwoorden 1, 2 en 3 van de aanvulling op de aanvraag van 9 januari 2019 (bijlage 3 bij dit besluit), dienen te worden opgevolgd.

11. Er dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode van de heikikker (niet in de periode van oktober tot en met half juli). De perioden kunnen door klimatologische omstandigheden afwijken. Dit is ter beoordeling van de ecologisch deskundige.
12. Om doden en verwonden tijdens het maaien en tijdens de werkzaamheden te voorkomen mag niet gewerkt worden tijdens natte perioden. Voorafgaand aan het maaien dient een ecooloog het plangebied na te lopen op aanwezige heikikkers en eventueel aangetroffen exemplaren te verplaatsen naar voor de soort geschikt gebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
13. Het gebruik van de watergang door heikikker en (eventueel andere beschermde soorten) dient 5 jaar lang te worden gemonitord. Jaarlijks dient één bezoek gericht te zijn op het inventariseren van de roepende mannetjes en dient één bezoek gericht te zijn op het inventariseren van de eiklommen. Monitoringsresultaten dienen jaarlijks aan de provincie te worden toegezonden. Als de monitoringsresultaten hier aanleiding toe geven kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.
14. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
15. Bij de start van de werkzaamheden dient een deskundige op het gebied van de beschermde soort aanwezig te zijn bij de planlocatie.
16. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
17. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2 Kaart planlocatie

Figuur 1: projectgebied met vastgestelde functies (Bron luchtfoto PDOK, 2016).

Bijlage 2 Maatregelen aanvraag

4. Mitigerende maatregelen

4.1. Werken buiten de kwetsbare perioden

De werkzaamheden worden buiten de meest kwetsbare periode van de heikikker (en buiten de broedtijd van vogels) uitgevoerd. De grondwerkzaamheden aan de watergang en bijbehorende oevers dient te worden uitgevoerd in de periode 15 juli - 30 september, in de minst kwetsbare periode van de heikikker bij werkzaamheden in de oever en watergang (Bij12, 2017). Na 30 september overwinteren de heikikkers op vorstvrije plekken op het land en zijn dus niet meer aanwezig in de oevers en watergangen. De kwetsbare periode van de winterrust loopt van oktober tot en met half februari. Het werk aan de groene omranding van het sportveld wordt uitgevoerd tussen 15 februari en 15 maart, het minst kwetsbare deel binnen de kwetsbare periode van de heikikker op het landdeel. Deze periode valt na de kwetsbare periode van de winterrust van de heikikker waardoor de heikikkers niet meer aanwezig zijn op vorstvrije plekken op het land, zoals de groene omranding.

4.2 Zorgvuldig handelen

Een week voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de aanwezige oeverbeplanting circa 5 cm boven het maaiveld gemaaid om het plangebied ongeschikt te maken voor de heikikker. Heikikkers die zich op het land bevinden worden hiermee zoveel mogelijk gestimuleerd om zich te verplaatsen naar locaties buiten het plangebied. Er wordt daarbij van zuid naar noord gewerkt, zodat de kikkers de aangrenzende polder in kunnen vluchten. Het maaien wordt uitgevoerd door een langzaam rijdende maaier (maximaal 3 km per uur) om heikikkers (en andere fauna) de kans te geven te vluchten.

Bij het afgraven van de taluds blijft per perceel steeds één oever ongemoeid. De eventueel aanwezige dieren worden langs deze oever niet verstoord. De dieren die wel verstoord worden op de af te graven oever kunnen hier een veilig heenkomen vinden.

De werkzaamheden in de sloot zullen zo gebeuren dat de watervegetatie gespaard blijft. Watervegetatie die toch op de kant terechtkomt, wordt teruggezet in de sloot. Er wordt niet in de sloot gewerkt dus waterdieren zullen geen hinder van de werkzaamheden ondervinden en zij hebben genoeg ontsnappingsmogelijkheid naar de aansluitende sloten, waaronder de zuidelijke sloot waar niet gewerkt wordt. Hiermee wordt voldaan aan de zorgplicht. Daarnaast wordt er alleen overdag gewerkt waardoor eventuele vleermuizen die mogelijk gebruik maken van de bomenrij ten zuiden van het projectgebied als vliegroete niet worden verstoord door lichtschijnsel van de machines. Ook wordt er buiten het broedseizoen gewerkt dus eventuele weidevogels ondervinden geen hinder van de werkzaamheden. De grond van het sportpark wordt naar het grasperceel vervoerd en daar gespreid. De grond uit de slootkanten van het weiland wordt ook op het perceel verwerkt. Doordat er geen grond afgevoerd wordt zijn er maar weinig transportbewegingen. Vogels kunnen goed uitwijken naar Polder Recht van Ter Leede, deze rustige polder blijft tijdens de uitvoering een gunstig toevluchtsoord. De werkzaamheden worden zo uitgevoerd dat eventuele nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen zullen worden.

4.3 Verbeteren bestaand leefgebied

Na uitvoering van de werkzaamheden zal het leefgebied verbeterd zijn ten opzichte van de huidige situatie. Het compenserende water wordt geschikt gemaakt voor heikikkers. Er komt een geleidelijk zachte oever, zodat er ondiepe, warme delen ontstaan waar de heikikkers hun eieren in kunnen afzetten. De oevers zijn allen zonbeschenen, behalve de oever aan de oostzijde. Hier staan bomen die voor schaduw zorgen.

De randen van het sportcomplex bestaan op dit moment uit dicht op elkaar groeiende bomen met een zeer transparante heesterlaag. Vanwege de aanleg van de kunstgrasvelden wordt de groene omranding aangepakt. De bomen worden gedund, zodat er minder last is van schaduw (en dus algvorming) en bladafval op de velden. De struiklaag wordt juist verbeterd. Er worden inheemse soorten ingeplant die voor de sporter zorgen voor windbeschutting en die zorgen voor een landschappelijke inpassing vanwege de ligging aan de rand van de polder. Een goede struikenlaag zorgt voor een geschikt overwinteringsplaats voor de heikikker. Aan de buitenzijde van de groene singel is het streefbeeld een bosschage met een ruigtestrook van

extensief gemaaid gras.

Door de werkzaamheden zal het voortplantingswater van de heikikker in het projectgebied groter worden. Een deel van het landhabitat zal tijdelijk verdwijnen maar dit is een relatief klein oppervlak in het totale geheel en direct na de werkzaamheden ontstaat nieuw geschikter landhabitat.

4.4 Ecologische begeleiding

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een ecooloog het gebied controleren op heikikkers waar met de werkzaamheden rekening mee gehouden moeten worden. Tijdens de werkzaamheden zal de ecooloog ook in de gaten houden of het werk plaats vindt zoals omschreven in dit activiteitenplan, zodat verstoring tot een minimum beperkt wordt. Indien individuen heikikkers worden aangetroffen zullen deze geholpen worden naar een geschikte plek buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

1. De ontheffing wordt aangevraagd voor het verstoren van de heikikker, en niet voor het doden of verwonden van de heikikker, zoals eerder vermeld in het activiteitenplan. Door middel van het zorgvuldig handelen wordt voorkomen dat heikikkers worden verwond of gedood. Onder het kopje zorgvuldig handelen in het activiteitenplan (par. 4.2) wordt omschreven dat een week voorafgaand aan de werkzaamheden de aanwezige oeverbeplanting gemaaid wordt om het plangebied ongeschikt te maken voor de heikikker. Het maaien wordt uitgevoerd door een langzaam rijdende maaier (maximaal 3 km per uur) om heikikkers (en andere fauna) de kans te geven te vluchten.

2. Zoals u heeft aangeraden zouden wij graag ook nog ontheffing willen aanvragen voor het vangen van heikikkers. Eventueel nog aanwezige individuen zullen met een net gevangen worden. Vervolgens worden de individuen, per stuk, in een emmer geplaatst en naar de veilige zone gebracht. Deze veilige zone is een geschikte plek buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden waar de individuen worden vrij gelaten maar wel binnen 50 tot 100 meter afstand. Daarnaast is de verwachting dat door het werken buiten de kwetsbare periode en het maaien van de oevervegetatie er weinig individuen worden aangetroffen (gezien de lage dichtheden ook al tijdens het soortgericht onderzoek).

3. Er komen flauwe oevers met plasbermen. Een plasberm stimuleert vissen en (drijfblad)planten. Deze oevers vormen het paaigebied en opgroeigebied voor bijna alle vissoorten die in Nederland voorkomen. Een aantal soorten zoals snoek, zeelt en rietvoorn is gedurende hun hele leven aan de oever gebonden. Flauwe oevers met plasbermen bevorderen de diversiteit van de visstand (Hoogheemraadschap van Rijnland (2010) *Natuurvriendelijke oevers*). Planten in de plasbermen bieden foerageer-, schuil- en voortplantingsmogelijkheden voor diverse waterfauna, vissen, insecten, vogels en zoogdieren. Daarnaast planten vele soorten kikkers, padden en salamanders zich voort in ondiep water. De plasbermen zijn hiervoor een geschikte plek omdat de geleidelijke overgang van water naar land het de amfibieën makkelijker maakt om van water naar land te migreren.

Daarnaast zal er een extra struiklaag aangeplant worden. Deze struiklaag kan dienst doen als overwinteringsplek voor onder andere de heikikker, rugstreeppad, poelkikker, kleine watersalamander en andere amfibieën. De struiklaag kan ook dienst doen als nestplaats voor vogels.

Het leefgebied voor diverse soorten zal dus na de werkzaamheden verbeteren ten opzichte van de huidige situatie.